

Rapport over studietur til England

18. - 22. september 2019

Arrangeret af Økonomikonsulenternes forening

Indhold

DELTAGERLISTE	2
ONSDAG DEN 18. SEPTEMBER 2019	3
INDLÆG VED IMPAX INTERNATIONAL	3
FORMUEPLEJE	3
IMPAX ASSET MANAGEMENT - LANDBRUG.....	5
TORS DAG DEN 19. SEPTEMBER	9
BESØG VED SAVILLS I CAMBRIDGE, INDLÆG VED TIMOTHY FROST	9
INDLÆG VED BARCLAYS VED RELATIONSHIP DIRECTOR AGRICULTURE PETER COTTAGE	12
REFERAT AF BESØG PÅ COKENACH ESTATE, BARKWAY, ROYSTON HERTS.....	14
FREDAG DEN 20. SEPTEMBER 2019	17
BESØG WALLINGTON FARMS - GÅRDBESØG DEN 20-9-2019	17
EKSTRA BESØG / PLØJESTÆVNE MV.....	18
INDLÆG VED NORTH HERT FARMERS (NHF) V. JAMES WILLIAMS	19
INDLÆG VED ARLA, JORDAN KENYON.....	21
AFSLUTNING.....	22

Deltagerliste

1.	Kai Henriksen	Centrovic
2.	Inge S. Kjeldsen	Landbo Limfjord
3.	Line Hansen	Østdansk Landboforening
4.	Jens Christian Petersen	LMO
5.	Christian Raun	KHL
6.	Jens Norup	Centrovic
7.	Finn Bennedsgaard	Landbo Limfjord
8.	Maria Eugster Klug	Sagro
9.	Dorthe Errebo Pedersen	Vkst
10.	Helle Rønning	Landbrugsrådgivning Syd
11.	Ole Maagaard Pedersen	KHL
12.	Morten Bjerre Nielsen	Vkst
13.	Kirsten Cato Jensen	LMO
14.	Finn Skotte	Vkst
15.	Birgitte Braae	LMO
16.	Grethe Heidi Allentoft	LMO
17.	Erik Toft Klausen	SAGRO
18.	Henrik Hovmøller Christensen	Landbo Limfjord
19.	Jeppe Johannes Madsen	Vkst
20.	Søren Clausen	LMO
21.	Torben Lunding Madsen	LRS

Onsdag den 18. september 2019

Indlæg ved Impax International

Referenter: Dorthe Errebo Pedersen, Morten Bjerre Nielsen og Line Hansen

En repræsentant fra Impax introducerede os til virksomheden. Han startede med at fortælle om de skrækbilleder, vi hver dag ser fra den store verden, f.eks. plastik der flyder rundt i verdenshavene. Det er ud fra disse skrækbilleder, at ideerne opstår.

Impax kan hjælpe med finansieringen mv. af en virksomhed, der ønsker at investere i afhjælpning af plastikproblemet – det kunne være produktion af krus, der uden brug af plastik har de samme funktioner mht. at holde på varme drikke – altså uden at lække. En anden investering kunne være i håndtering af plastikaffald. England er så gammeldags, at man ikke engang har pant på flasker.

Impax har 21 års erfaring (grundlagt i 1998) som specialistforvalter med 56 investeringsteams i hele verden. Der investeres i energieffektivitet, alternativ energi, vand, affald, fødevarer og landbrug samt beslægtede sektorer. De har både private og institutionelle investorer.

Impax tror på, at de økonomiske modeller er i en overgangsfase, hvor forskellige ”forstyrrende” elementer (teknologi, forbrugeradfærd mv.) gør, at vi går fra en udtømningsøkonomi-model (hvor vækst har store sociale og miljømæssige omkostninger) til en bæredygtig økonomisk model med bæredygtige forandringer, der forbedre de sociale (stress, sygdom mv.) og miljømæssige forhold og bliver til holdbar og stærk forretning/business.

Dette vil skabe vindere og tabere. ”Forbrændingsmotoren” vil f.eks. tabe til ”elbilen” i en grøn energiomstilling. Forarbejdede fødevarer vil tabe til naturidentiske ingredienser i en proces, hvor vi kommer til at se anderledes på vores sundhed.

Impax’s indgang til udvidelse af disse investeringer sker bl.a. via grundig vurdering og analyse af markedet, der kan investeres i.

Formuepleje

Formuepleje er Danmarks største privatejede kapitalforvalter. Virksomheden startede i 1984, hvor Claus Hommelhoff og Erik Møller, som dengang arbejdede sammen på LEC (Landbrugets EDB-center) lagde kimen til en forretning, der i dag har 11.000 investorer og 85 medarbejdere. De har til huse i Århus, Hellerup og London.

Formuepleje har et tæt samarbejde med Impax i London. Til vores besøg hos Impax var Mette Holmgaard, Anders Bjørnager og Otto Friedrichsen, alle tre partnere i virksomheden rejst til London for at give vores gruppe det bedste indblik i Formueplejes aktiviteter og tilbud til investorer.

Mette fortalte om de grundlæggende porteføljer (5 forskellige slags), som har et spænd fra ”lav risiko” til ”høj risiko”, hvor lav risiko kaldes Optimum (se figur).

De enkelte fonde er opbygget ens, men forskellen er, hvordan disse er gearet. Der arbejdes fortrinsvis med en sammensætning af 25 % globale aktier og 75 % obligationer.

”Optimum” er lavrisiko og herfra kan vælges fire trin op af risikostigen, hvor ”Penta” er højrisiko. Da gearingen er opbygget på samme måde med stor grad af obligationer, skal man være særlig opmærksom på, at Penta er en/kan være en langsigtet investering.

Fordelen ved gearing med obligationer ligger i den lave rente (negativ rente), som kommer til investors fordel og som giver en vis form for stabilitet.

Nedenfor ses ”Formueplejes” mål samt faktisk afkast fra de forskellige porteføljer.

Fonde	Afkastmål, 5 år	Faktiske afkast seneste 5 år
Optimum	25 procent	22,77 procent
Pareto	45 procent	38,74 procent
Safe	60 procent	54,12 procent
Epikur	70 procent	75,78 procent
Penta	90 procent	90,81 procent

Vi fik en grundig gennemgang af to udvalgte fonde, ”Safe” og ”Penta”. Begge har klaret sig særdeles godt, både i medvind og modvind.

”Penta” har f.eks. givet et afkast på 471 % over den seneste 10 års periode. Til sammenligning med det globale aktieindeks på 201 %.

Havde valget været ”Safe” (middel risiko) er tallene på 241 % hhv. 125 %.

Samarbejde med Impax

Impax har i over 20 år tænkt og opereret i bæredygtighed. I de seneste 5 år har Impax og nu også Formuepleje for alvor set stadig flere investorers interesse i at investere i virksomheder der er på forkant med at forholde sig til klimaforandringer, miljø og knaphed på ressourcer.

Formuepleje læner sig op ad Impax’s store erfaring, og det er alene Impax i London, der foretager udvælgelse af de enkelte selskaber, som er attraktive i en portefølje, som kaldes Better World.

Better World

Better World er en akkumulerende investeringsforening, der har eksisteret siden efteråret 2018. Afdelingen investerer i aktier i globale selskaber, hvis aktiviteter er at levere løsninger til bekæmpelse af lokal og global miljøforurening, og at effektivisere anvendelsen af klodens knappe naturressourcer. Investering kan også ske i selskaber, som har et forretningsområde eller indtjeningsgrundlag, der i væsentlig grad kan forventes at drage fordel af den forventede vækst i ressourceeffektivitet og miljømarkeder.

Fonden Better World har høj risiko og er velegnet til langsigtede investorer med en investeringshorisont på mindst 5 år og gerne længere.

Formueplejers aktiechef Otto Friedrichsen gav os en meget fin markedsopdatering/status på den globale økonomi, Brexit og perspektiver for resten af 2019. Han turde dog ikke udtale sig om, hvad der sker angående Brexit.

Impax Asset Management - landbrug

Impax lagde megen vægt på bæredygtighed i deres investeringer / kapitalanbringelse. Det er således alene virksomheder, der byder på løsninger for miljøet, der har interesse. Er fremstillingsprocessen bæredygtig? Hvordan håndteres affaldet? Forbrug og håndtering af vand (recycling)?

Det er meget væsentligt for Impax, hvilket potentiale, der er i virksomheden. Hvilket forbedringspotentiale er der, er det noget, der kan skubbe til udviklingen generelt?

Ud af i alt 1600 virksomheder, der arbejder miljøfokuseret, var det kun de 300 virksomheder, der var godkendte og ud af disse var det kun de 175 virksomheder, som Impax har investeret i.

Af hensyn til risikospredning investerer Impax max. 10% i én virksomhed og max 20% indenfor én sektor.

Impax favoriserer virksomheder, der er aktive indenfor:

- Forbedrer fødevarer sikkerheden
- Fremmer sunde og naturlige fødevarer
- Fokus på at reducere fødevarer spild
- Anvender færre og bedre råvarer
- Bæredygtig emballering
- Reducerer udledning af drivhusgasser

Ud af værdikæden indenfor landbrugsproduktion (growers, food safety, distribution, value added foods) udgør primærproduktionen fra landbruget (primærproducenterne) kun mindre end 20% af den samlede værdi.

"Falske venner" indebærer væsentlige risici på sigt:

- Uorganiske gødningsstoffer og – kemikalier:
  - + Øger udbyttet
  - Nedbryder jorden, resistens overfor pesticider, forurening
- Palme-olie
  - + Producerer 10 gange den energi, som der forbruges
  - Betydelig negativ indvirkning på skovarealer, biodiversitet, menneskerettigheder
- GMO
  - + Potentielt reduceret forbrug af pesticider, forbedrer næringsindholdet i afgrøderne
  - Risiko for krydsbestøvning, tab af biodiversitet, risiko for fremtidige uforudsigelige konsekvenser
- Første-generations brændstoffer
  - + Kan reducere CO₂-udledningen i forhold til konventionelle brændstoffer
  - Forøger gabet mellem udbuddet og efterspørgslen efter fødevarer

Som det fremgår af skemaet – ser Impax såvel en række risici som muligheder ved investeringer indenfor fødevarer sektoren.

Risici og muligheder indenfor landbruget

Ændringer / trends	Risici for fødevarerektoren	Bæredygtige løsninger for fødevarerektoren
Klimatiske: Tørke og oversvømmelser	Palme-olie Første generation biobrændstof F&A Commodity traders	Bæredygtige producenter og – input Effektiv produktion (vanding og maskineri) Bæredygtig logistik Bæredygtige fødevarereproducenter og detailhandel
Forurening: Belastning på miljøet Nedbrydning	Kunstgødning (uorganisk) GMO's Palmeolie	Bæredygtige producenter og – input Effektiv produktion (vanding og maskineri) Bæredygtig logistik Bæredygtige fødevarereproducenter og detailhandel
Ressourcemangel: Fødevarespild	Kunstgødning (uorganisk) Første generations biobrændstoffer	Bæredygtige producenter og – input Effektiv produktion (vanding og maskineri) Bæredygtig logistik Fødevaresikkerhed Bæredygtig indpakning
Opstrammende reguleringer: Skatter og afgifter Restriktioner på forbrug Fødevarerstandarder	Junk food Fizzy drinks Sundhedsskadelige tilsætningsstoffer Første generation biobrændstof Uorganiske gødningsstoffer	Sunde, naturlige fødevarer og detailhandel Fødevaresikkerhed Ikke sundhedsskadelige fødevareremballage Bæredygtige fødevarereproducenter/-virksomheder
Forbrugerkrav:	Junk food Fizzy drinks GMO's Sundhedsskadelige tilsætningsstoffer Kunstige stoffer	Økologiske -, naturlige -, sunde fødevarer, Fødevaresikkerhed og -gennemskelighed Bæredygtige og ansvarlige fødevareraktiviteter

Vi ser frem imod et globalt marked, hvor der vil blive større styring af fødevarerproduktionen lovgivningsmæssigt med strammere regler og grænser for produktionen og fødevarerhåndteringen.

Forbrugerne ønsker større gennemsikuelighed i fødevarerproduktionen og vil stille krav om ”rene og naturlige fødevarer”, der ikke belaster miljøet. Der vil blive øget fokus på dyrevelfærd – og ligeledes fokus på mulige alternative til animalsk protein og på denne baggrund står fødevarerproducenter overfor en større konkurrence udefra. Danish Crown blev nævnt som et eksempel på en virksomhed, der ikke var med fremme på beatet.

Torsdag den 19. september.

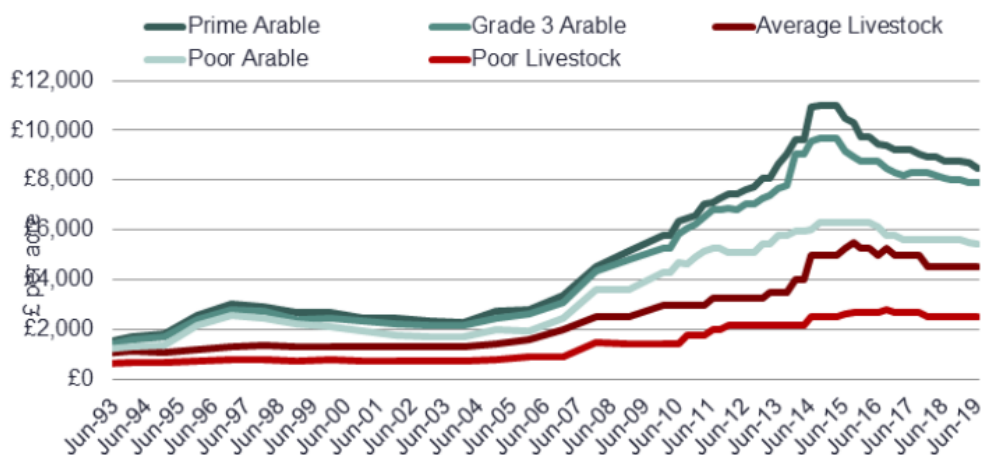
Besøg ved Savills i Cambridge, indlæg ved Timothy Frost

Referenter: Henrik Hovmøller Christensen, Finn Bennedsgaard og Helle Rønning

Savills har 2 kontorer i Østengland (129 kontorer i UK, mange andre aktiviteter end landbrug). De yder produktionsrådgivning og strategisk rådgivning, de laver "forpagtningskontrakter" og de driver ejendomme efter 'The Contract Farming Arrangement-modellen'.

De har en markedsandel på 22 pct. og på 49 pct. for landbrug over 500 acres (en acre = 0,4047 ha) i 2019. Planteavl er mest udbredt i Østengland.

Jordprisen i Østengland lå gennemsnitlig mellem 5.000 og 6.000 pund pr. acre (en pund = 8.4 dkk) (fra 2.500 til 11.000 pund efter jordkvalitet). Jordprisen toppede i 2014/15. I dag er gennemsnitsprisen faldet med ca. 1.000 pund.

Det skyldes, der er færre købere i markedet, og at mange handler er familiehandler – hvor der er lempeligere arveafgifter. Mange institutioner er også interesseret i at opkøbe med henblik på at udvikle områder – f.eks. havde universitet i Cambridge købt jord, som Timothy forventede, vil være bebyggede inden for 10 år. Derudover er der folk fra andre EU-lande, som opkøber jord og eller landbrugsejendomme. Der er mange fordele ved at investere i landbrugsjord, bl.a. lav risiko, skattefordele. Mange handler sker kontant eller finansieres med AMC-lån.

Næste 100 pct. af landbrugsjorden i Østengland ejes af "landlorder", som bortforpagter den. Mange af ejerne kender ikke til at drive landbrug, derfor lejer de jorden ud. Ca. 90 pct. af ejernes indkomst er andre brancher.

Der er forskellige modeller for bortforpagtning, den meste udbredte er The Contract Farming Arrangement.

The Contract Farming Arrangement: Ejer har jord og bygninger samt faste installationer f.eks. kornlagere. Contractor er driftsleder og driver landbruget samt har arbejdskraft og maskiner. Contractor afholder alle udgifter til maskiner. Contractor for en grundtakst (Savills får 11 pund pr. acre). Ejer får EU-støtten. Ejer og Contractor deler overskuddet herefter.

Andre modeller nævnes kort:

Agricultural Holdings Act Tenancy: Landmanden har forpagtningen på livstid og den kan gå den videre til næste generation. Der er lovbestemte arverettigheder. Forpagtningsafgiften er på 60-100 pund pr. acre. Var tidligere den meste udbredte forpagtningsmodel.

Farm Business Tenancy: Forpagter lejer jord med eller uden bygning og stuehus. Aftalerne kan have forskellig løbetid. Forpagtningsafgift på 130-180 pund pr. acre.

In Hand Farming Enterprise: Ejer driver selv jorden, har ansat driftsleder og øvrige medarbejdere.

Share Farming: To parter går sammen om at drive typisk et husdyrbrug. Hver især kommer med de aktiver, som de har, f.eks. jord, bygninger, besætning og maskiner. Overskud deles. Det er riskofyldt. Ingen bank.

Joint Venture; Et driftsfællesskab. Nyt, kun nogle få aftaler. Meget fleksibelt, kan ændres fra år til år. Det kræver, at man kan stole på samarbejdspartneren.

Unge har svært ved at etablere sig, medmindre de er født ind i det. Gennemsnitsalderen for landmænd er derfor 60 år. 10 pct. af landmændene driver 80 pct. af arealet. – Unge overtager små landbrug. De har svære vilkår. Man skal drive ca. 500 acre for at kunne leve af planteavl, derfor kombinerer flere landbrug med andre aktiviteter, f.eks. bryllupper, ferieophold, åben have og/eller hus, udendørs "events", gårdbutik solcelleparker m.m.

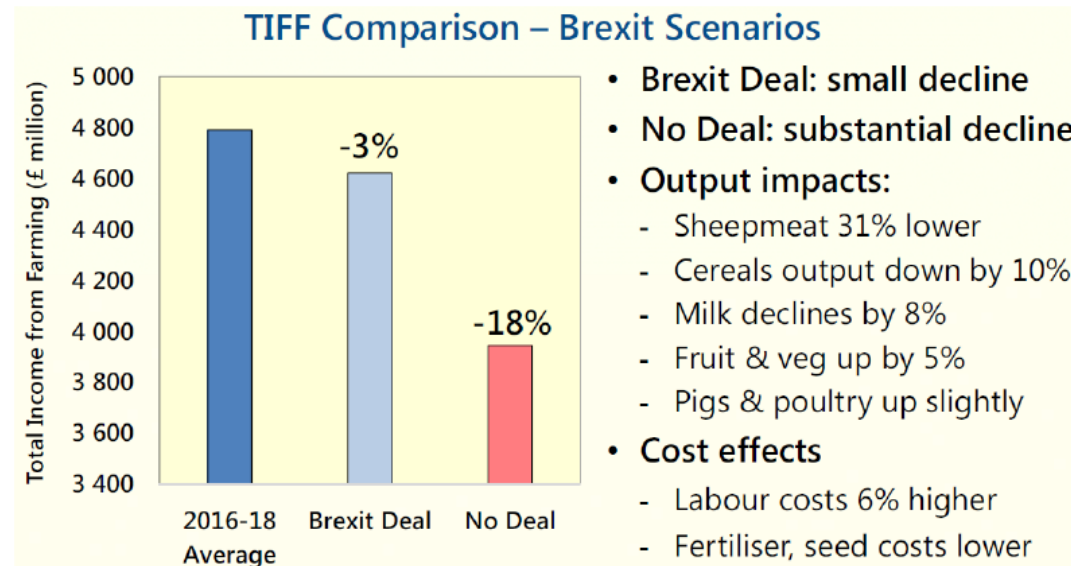
Brexit

Hvis Storbritannien vælger at forlade EU, vil EU tilskuddet bortfalde på sigt. De britiske politikere vil hellere bruge pengene på sundhed og uddannelse. En af årsagerne er, at landbrugserhvervet, også i Storbritannien, udgør en mindre og mindre del af befolkningen. Derved er erhvervet mindre politisk interessant.

Timothy Frost: En Brexit aftale vil være bedre end ingen aftale. Men England vil have det bedst uden for EU.

Ved en aftale forventes et indkomstfald på 3 pct. i landbruget. Ved "No Deal" forventes et indkomstfald på 18 pct. Det vil især være fårekød, som bliver ramt. Mindst effekt forventes det at have på svin og kyllinger.

Total Income From Farming

Der forventes stigende lønomkostninger, 6 pct., pga. nyt immigrationssystem. Mange medarbejdere i landbruget kommer fra Østeuropa. Landbrug bliver større og kræver mere kvalificeret arbejdskraft. Derfor er det en bekymring, hvordan der skaffes arbejdskraft.

Importvarer forventes at blive dyrere. Alle indlandske priser forventes at falde p.g.a. eksporten får det svært. 74 pct. af fødevarer importeres og 61 pct. af fødevarerproduktionen eksporteres.

Regeringen har bebudet, at den direkte EU-støtte, f.eks. hektarstøtten vil blive udfaset i England i perioden 2021 til 2027.

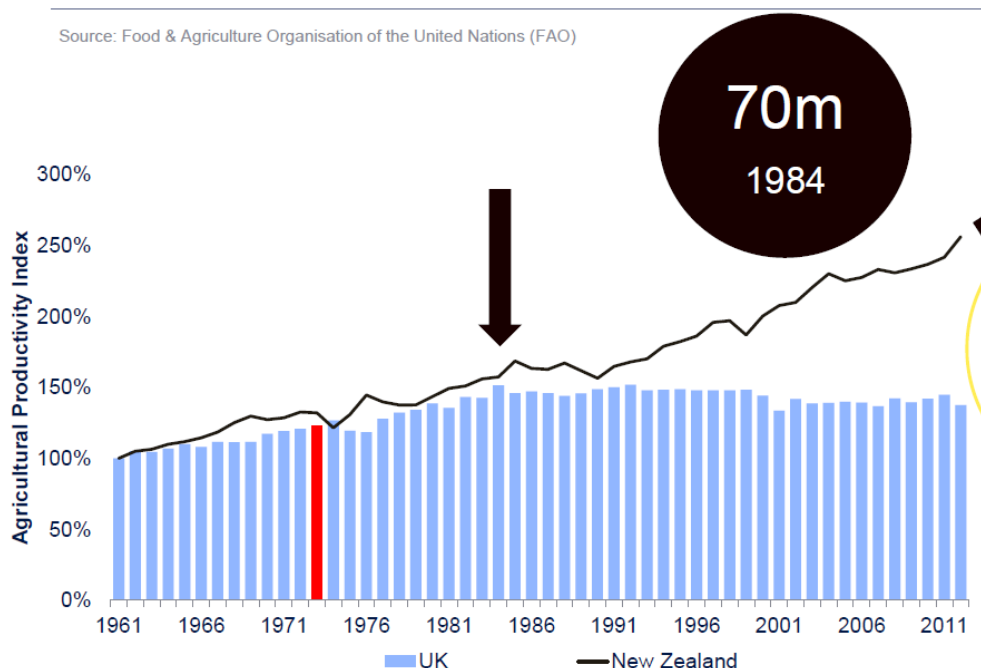

Timothy mener, at Brexit på længere sigt bliver godt for England. Han sammenligner med New Zealand. Han tror, at produktiviteten vil stige.

Strukturudviklingen vil fortsætte mod større bedrifter, der vil ikke blive mangel på landmænd. Effektiviseringer og tekniske fremskridt vil betyde færre beskæftigede ved landbruget. Nedenfor kan ses en graf for produktiviteten for henholdsvis UK og New Zealand. I 1984 fik New Zealand ikke længere støtte og der effektivitet er steget lige side.

Productivity of UK Farming vs New Zealand

Source: Food & Agriculture Organisation of the United Nations (FAO)

Indlæg ved Barclays ved relationship director Agriculture Peter Cottage

Referenter: Kirsten Cato Jensen, Birgitte Braae, Heidi Allentoft

PC er en blandt 130 Barclays Agriculture relationship managere ud over UK. Banken har eksisteret i over 320 år – heraf 270 år til landbrug. Der arbejdes i specialiserede teams. Landbruget i området er ejet af folk over 60 år. Det er ret almindeligt, at der er en adskillelse mellem ejere og lejere.

Der har næsten ikke været realiseret tab på udlån i området – kun lidt på husdyrproducenterne. Det skyldes, at ejerne har meget store arealer, der kun belånes i begrænset omfang. Der er kun en lille husdyrproduktion i området. Forpagterne risikerer mere, og de er derfor mere forsigtige. Risikoen, vurderer PC, er især pludselige rentestigninger eller pludselig fald i værdi.

Udlånskriterierne er enkle. PC ser ikke overtræk som et problem men alene en indtjening for banken. Det er dog ikke bankens officielle politik, men viser at der fortsat er plads til, at den enkelte bankrådgiver selv har indflydelse på samarbejdet med den enkelte kunde.

Renteniveauet er på ca. 1,5 – 2,5 % i marginal – de ringeste engagementer er oppe på 7,5% i marginal. Længere og større engagementer ligger på ca. 2,8 %. Der er en maks. lånelængde på 30 år og lånene kan laves stående i op til 10 år, hvis der er forventning om, at det, der er stillet til sikkerhed, holder værdien. Der kan belånes med op til 70 % af værdien af det, der stilles til sikkerhed. Man tager sikkerhed i jord, bygninger og industribygninger.

Der er fokus på PBT (profit before tax – resultat før skat) – man ønsker en 1,5 gang dækning. Ifølge EU må der ikke udlånes mere end 8 gange års indtjeningen målt som PBIT – men det overholdes ikke, og der udlånes til det dobbelte.

Der er fokus på, at der er en plan b, og man forsøger at overbevise lånerne om at bruge rådgivning.

Der blev udleveret et sæt slides, der omtaler bankens nøgletal, jordprisudvikling og produktivitet sammenholdt med andre lande i og uden for EU. Endelig præsenterede PC Campari- og Lapest-modellerne for rammerne omkring udlån.

PC gennemgik forventningerne til Brexit og andre trusler. 64 % af landmændene stemte for Brexit. Ventetiden er mere belastende, end man forventer, det bliver efter Brexit – også selv om det skulle blive et hard-brexit. Der er præsenteret 3 scenarier i materialet. Der forventes at være traditionelt tilskudsomfang frem til august 2027, og det forventes, at der kommer nationale schemes, der er meget afhængige af udenlandsk arbejdskraft. Udbyttensniveauet og arealsammensætningen har været stabil over en årrække, og man vurderer, at der bør være et potentiale for at spare omkostninger efter Brexit – herunder at der kan spares mellemmand. Mælkeproduktionen er baseret på færre køer med højere ydelse, og der er flere mejeri at afsætte til, Arla er det største. Der var en prisforskel på 0 til 15 ppl i 2016. Der er et stærkt futures marked.

PC sluttede af med en kort gennemgang af mulighederne for det engelske og verdens fødevarerproduktion; befolkningstilvækst, urbanisering, voksende økonomier, sundhed, klimaforandringer, adgang til vand og arbejdskraft samt fokuset på miljø og energi. PC var overbevist om, at det engelske landbrug ville 'benefitte' af Brexit og få mulighed for at producere i overensstemmelse med såvel landmændenes som den engelske befolknings ønsker.

Referat af besøg på Cokenach Estate, Barkway, Royston Herts

Referenter: Ole Maagaard Pedersen og Christian Raun

Torsdag den 19. september kl. 14-15.30

Vi blev budt velkommen af ejer Jessica og Niels Holch Povlsen og direktøren Kenneth.

Historien på godset:

Godset blev købt for 16 år siden. På det tidspunkt var der ca. 800 ha til godset. Der er i dag ca. 3.500 ha til godset, der er cirka 40 km til det jord, der er længst væk. Bygningsmassen var desuden dengang meget nedslidt. De tidligere ejere måtte sælge på grund af dårlig økonomi.

Godset havde ikke været beboet i en årrække før overtagelsen. Bygningsmassen var således i dårlig stand. Niels har således foretaget meget store renoveringer. Desuden blev den del af haven brugt som udflugtssted for de lokale i starten. Det var en udfordring for Niels og familien i starten at få lokalbefolkningen til at acceptere, at godset var privat ejendom.

Driften på godset i dag:

En del af jorden er bortforpagtet. Der er således 5 forpagtere. En del af jorden drives desuden af godset selv. Sædskiftet i marken har i mange år været 2 år med hvede og et år med raps. Det er dog ændret nu, så raps er udgået og der er i stedet hvede og græs til hø. Desuden er ca 22 % af jorden udlagt til natur, dermed overholdes EU-kravet om tre afgrøder.

Rapsdyrkning er blevet udfordret som følge af at udsæden ikke må bejdses med følgevirkning af en stor bestand af rapsjordlopper. Ensidig hvededyrkning har desuden bevirket en stor bestand af agerrævehale "Blackgrass". Det er hovedårsagerne til, at planteavlen er omlagt til et mere alsidigt sædskifte. Endvidere har beregninger foretaget af Savills vist, at denne driftsform med baggrund i de driftsmæssige udfordringer er mere økonomisk rentabel.

Siden overtagelsen har der været meget fokus på vedligeholdelse og renovering af både bygninger og omgivelser. Bygninger udlejes i stor grad. Der er således i alt 32 lejemål. Haven har et areal på ca. 8 tdr. land. Haven og omgivelserne er desuden blevet renoveret og vedligeholdt. Der er i dag ansat 3 gartnere på godset. Stuehuset er totalt istandsat og er på 1.800 m² med cirka 74 værelser.

Der er investeret i et solcelleanlæg på 14,3 MW med tilskud fra staten på 65 % over 25 år. Desuden er der opført et stort halmfyrtårn med tilskud fra staten, som opvarmer 10.000 m². Tilskuddet til fyret reguleres årligt i forhold til det årlige forbrug. Det vil sige jo mere areal der opvarmes desto mere tilskud. Derfor er en stor del af driftsbygningerne opvarmet.

Der holdes flere gange om året åbent hus og også et julemarked for at forbedre relationen til lokalbefolkningen. Der er også bygget et klubhus til den lokale cricket-forening, til gengæld har foreningen flyttet cricket-banen længere væk fra ejendommens park.

Brexit:

Niels mener, at Brexit er "noget møg". Det værste er dog, at situationen om Brexit er uafklaret. Det er således ikke afklaret, om der kommer en Hard Brexit eller Brexit med en aftale. Den uafklarede situation bevirker, at der ikke bliver truffet beslutninger overhovedet. Det sætter en stopper for mange ting.

Niels mener, at den direkte støtte landbruget bortfalder forholdsvis hurtigt. Landbruget skal således kunne producere uden støtte i fremtiden.

Fremtiden på godset:

Der er mange heste i området nord for London. Det giver gode muligheder for at videre udvikle afsætningen af hør som hestefoder. Lige nu leveres dagligt 400 bigballe til hestefoder. Niels planlægger således at opføre et ladetørringsanlæg til hør og græspiller. Niels og familien forventer at blive boende i England.

Fredag den 20. september 2019

Besøg Wallington Farms - Gårdbesøg den 20-9-2019

Referenter: Kai Henriksen og Jens Norup

Markdrift

Driftsleder: Andy (Andrew Watts)

Ejendommen er ejet af familien Wallace, som ejer ca. 1.400 ha + driver yderligere ca. 1.100 ha for den øvrige familie. De 1.100 ha ligger omkring gården, og al jord er samlet indenfor 30 km radius.

De i alt 2500 ha passes af Andy og øvrige 6 ansatte. De er opdelt i 2 teams, så et team tager jorden tæt på og det andet team tager de arealer, der ligger langt væk. Det er en stor opgave at sikre optimal logistik, så markerne kan tages i rækkefølge uden at skulle køre store afstande.

Der er tale om ren planteavl med 5-6 års rotation: Hvede (9-9.500 kg/ha), havre (7.000 kg/ha), bønner (4000 kg/ha), byg (7.500 kg/ha), raps. Pløjer ca. 1/3 af arealet. Har tidligere haft større arealer med raps, men arealet er skåret kraftigt ned pga. store problemer med jordlopper.

Alt korn sælges lokalt til møllerier (mel), til malterier eller til grynfabrikker. Prisen fastsættes i marked men der opnås en merindtægt ved at handle lokalt, da fragtomkostninger bliver lavere for begge parter.

Der er inden for de senere år bygget tørrings- og opbevaringsfaciliteter til afgrøderne.

Fokus på bedriften er en konstant optimering - primært at fastholde output ved stadig mindre indsats.

Biogas

For 10 år siden blev der etableret et biogasanlæg på bedriften, som modtager 50.000 ton madaffald fra omkringliggende fabrikker mm. Giver strøm de ca. 4.000 husstande, og der er sikret tilskud i lang årrække.

Gødning herfra dækker behovet til egne 1600 ha, (og andet afsættes eksternt) og der suppleres med startgødning. Alt gylle enten nedfældes eller slangeudlægges med egne vogne. Alt restprodukt måles for næringsstoffer, tungmetaller, plastik mm, og der er jf. And-ny ingen problemer indtil videre.

Solceller

Anlæg etableret som tag på den ene lade i 2011, og pga. tilskudsregler var det tilbagebetalt allerede i 2017. Nu en god overskudsforretning.

Betyder sammen med biogas, at bedriften er netto energiproducent.

Ekstra besøg / pløjestævne mv.

I nærheden af Wallington Farms var et pløjestævne i gang, som vi besøgte kort.

Værterne (et yngre par) for pløjestævnet fortalte om deres bedrift, som bestod af ca. 2.500 moderfår og planteavl. De havde bygget bedriften op på 5-6 år fra ingenting. De gjorde meget ud af avl på fårene, bl.a. andet gentestede de alle får, selve testen forgik i New Zealand. Afsætning af slagtelam foregik gennem Tesco, hvor 100 fåreavlere havde lavet en aftale, som indebar en merpris på ca. 1 £ pr. kg. (+ 30 % i pris).

Indlæg ved North Hert Farmers (NHF) v. James Williams

Referenter: Finn Skotte, Jeppe Johannes Madsen og Maria Eugster Klug

NHF Holding-selskabet køber næsten alt til farmen/landmanden og NHF Grain sælger alt fra farmen (hovedsageligt korn og frø). Er ejet af farmerne/landmændene, 90 % af medlemmerne er fra Hertfordshire. NHF blev startet i 1962 af NFU (National Farmers Union).

I den østlige del af Hertfordshire er der en del frilandsgrise ellers er det hovedsageligt planteavlsbrug. 70 % af al hvede i England bliver dyrket indenfor 70 miles fra Cambridge. Hovedindkøb til planteavl foretages af 5 medarbejdere, hvoraf kun 3 er på fuld tid. Indkøber for 24,5 mio. £/år. NHF køber normalt ikke maskiner ind, har dog tidligere købt biler ind. Indkøber normale sliddele til markmaskiner og indhenter normalt mindst 3 tilbud for at sikre den rette pris.

NHF har stor succes med at udsende videonyhedsbreve om aktuelt nyt.

NHF tager kommission for salg afhængig af tidsforbrug til administration af indkøbene. Der er fuld åbenhed – kunden får kopi af NHF's købsfaktura, som tjener som specifikation til kundens faktura.

Tænker hele tiden på at være til gavn for medlemmerne. NHF udarbejder og udsender fælles kalender til alle landbrugerne aht. koordination af diverse arrangementer.

NHF har stort fokus på lave omkostninger og effektivitet. De afviser 1 ud af 7 nye ansøgere om medlemskab, fordi deres værdier ikke passer ind i NHF. Der er et startgebyr på 200 £ for at blive medlem.

NHF Holding v. Mike Sheppard

Salgsafdelingen blev startet op i 1979, hvor man startede med salg af 25 % medlemmernes salg for at skærpe konkurrencen. Korn leveres udelukkende til England – især London-området. Følger alle store råvarebørser (Mastif, Chicago og London). Alle handler bliver afdækket 100 %.

Rapsproduktionen er i tilbagegang pga. problemer med jordrapslopper pga. trængt sædskifte. Rapsarealet erstattes i høj grad af havre. Havre sælges især som foder til heste – især kvalitetshavre til væddeløbsheste men også til konsum (til havregrød).

Der arbejdes målrettet på medarbejderudvikling, derfor er afløseren til Mike kørt i stilling.

Indlæg ved Arla, Jordan Kenyon

Referenter: Søren Clausen, Erik Toft Klausen og Torben Lunding Madsen

Jordan er en del af medlemservice i UK og har den nordvestlige del af England.

Andelshaverne

Arla UK er meget profitable. Afregningsprisen for den enkelte andelshaver er pt. god. Der er i alt 2.500 andelshavere i Arla UK som også fungerer som et andelsselskab. Jordan arbejder med andelshaverne og forsøger at optimere deres mælkeproduktion gennem et program der hedder R500. I R500 bliver den enkelte landmand "scoret" og han kan se sine tal sammenlignet med andre andelshavere. Heri kan den enkelte andelshaver se, hvor der er potentiale for forbedring.

Baggrunden for R500 er, at Arla gerne vil sikre en større robusthed hos andelshaverne i en verden, hvor der vil komme større volatilitet i mælkeprisen. R500 bliver alene anvendt af andelshaverne hos Arla.

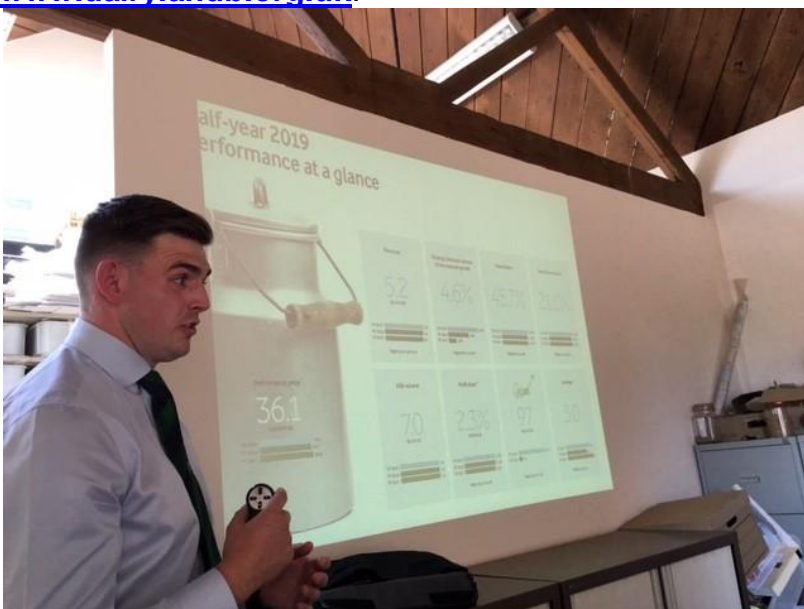
Mælkeprisen til landmanden er pt. 0,3 pund pr. liter (ca. 2,55 kr.) og der var et overskud efter omkostninger for en gennemsnitlig farmer på 0,04 pund (ca. 0,34 kr. pr. liter).

Arla UK ift. Brexit

Arla forbereder sig på flere scenarier ift. Brexit. Umiddelbart er Brexit kompliceret for Arla. Det skyldes i overvejende grad, at Arla fremadrettet vil have produktion indenfor og udenfor EU – og Arla DK har en stor eksport af Lurpak til UK. Lurpak brandet må alene anvendes på dansk produceret mælk.

Jordan viste i oplægget, hvad forventningerne er til import – og eksporttold, når UK endelig forlader EU. Der ligger Informationer målrettet mælkeproducenterne i UK her:

www.dairy.ahdb.org.uk.

Afslutning

Fredag sidst på eftermiddagen gik turen til London, hvor dages oplevelser blev drøftet og der blev samarbejdet i grupper om udarbejdelse af referat. Lørdag var der almindeligt netværk mellem deltagerne og hjemrejsen foregik søndag morgen.